

අපි බොහෝ දේ කියවමු. සමහර කියවන දෑ පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකි වුවත් ඇතැම් දේ කියවා තේරුම් ගැනීම අපහසු ය. එසේ වීමට හේතු තිබේ. මෙම පාඩම කියවීමේ දී දුරවබෝධ තැන් මග හරවා අර්ථාවබෝධය ලැබීමේ මග ඔබට අවබෝධ කරගත හැක.

අප භාෂාව යොදා ගන්නේ අපගේ අදහස් හා හැඟීම් අන් අයට ප්‍රකාශ කිරීමට යි. ලේඛනය ඒ සඳහා භාවිත කෙරෙන එක් ක්‍රමයකි. ලේඛනගත යමක් කියවීමෙන් ලේඛකයාගේ අදහස් හා හැඟීම් අප සතු කරගත හැකි ය. ලේඛනයක් කියවා තේරුම් ගැනීමට ඇති හැකියාව අර්ථාවබෝධය යි.

ඇතැම් සාහිත්‍ය නිර්මාණ කියවා තේරුම් ගැනීම පහසු වුවත් සමහර නිර්මාණ තේරුම් ගැනීම පහසු නැත.

මේ පාඨය කියවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන්න.

“හිඤ්ඤාන් වහන්සේ පය උරේලා, උරේ උරේලා, වැඩිසේක.”

මෙය රසවත් යෙදුමකි. යමෙකුට මෙය තේරුම් ගැනීමට අපහසු වන්නේ නම් ඒ භාෂාවේ වචනවල විවිධාර්ථ පිළිබඳ අවබෝධය අඩු නිසයි.

- පය - පාත්‍රය
- උර¹ - උරය
- උර² - කර

මේ පද තේරුම් ගත්විට යථෝක්ත වගන්තියේ අදහස මෙසේ අවබෝධ කරගත හැක.

“ස්වාමීන් වහන්සේ පාත්‍රය උරයේ දමා උරය කරේ දාගෙන වැඩිසේක.”

ගස වතු සුදු - වී පිරිසිදු
 පොහොය නැතිදු - සිල් ගත් බඳු

මේ පද්‍යයෙන් කියැවෙන්නේ කුමක්දැයි ඔබට තේරුම් ගත හැකිදැයි බලන්න. කවියාගේ අදහස වතු සුද්ද ගහ මල්වලින් පිරී ඇති බව පැවසීමයි. ඒ පිළිබඳ ව සඳහනක් කවියේ නැත. ඔහු තම අදහස ප්‍රකාශ කරන්නේ උපමාවක් යොදාගෙන ව්‍යංග්‍යාර්ථයෙනි. “පොහොය නැතත් අද වතු සුද්ද ගහ සිල් ගත්තා වැනි ය.” සිල් සමාදන් වන්නේ පොහොයට යි. එදිනට සුදු පැහැති වස්ත්‍රයෙන් සැරසීම සිරිත යි. සුදු පැහැති මලින් වැසී ගිය වතුසුද්ද ගස සිල් ගත් බඳු ය.

ගද්‍ය හෝ පද්‍ය පාඨයක අර්ථාවබෝධයට පහත දැක්වෙන උපදෙස් ඔබට උපකාරී වනු නිසැක යි.

- ★ සම්පූර්ණ පාඨය ම හොඳින් කියවා මූලික අදහස තේරුම් ගන්න.
- ★ එක් වරක් කියවා තේරුම් ගත නොහැකි නම් සැලකිල්ලෙන් යුතුව දෙතුන් වරක් කියවන්න.
- ★ මූලික අදහසට පරිබාහිර වෙනත් අදහසක් ඇත්නම් ඒවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන්න.
- ★ පාඨයෙහි එන දුරවබෝධ වචන, අලංකාරෝක්ති ආදිය හඳුනා ගන්න.

ක්‍රියාකාරම 13.1

ඉල්මස උදුරයි අලබතලා

අල වගාවෙහි දී මෙන් ම අල ඉදිරීමේ දී ද ගොවීන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ අවබෝධයෙන් යුතු ව නිශ්චිත කාලසීමාවන් හඳුනාගෙන අල සිටුවීමත්, ගැලවීමත් සිදු කොට ඇත. නිසි කල අල නොගැල වූ විට එම අලවලින් අංකුර මතු වී අල පස් බවට පත් වේ. සිට වූ අල වර්ග පමණක් නොව කටු අල වැනි ස්වාභාවික ව වනයේ වැවුණු අල වර්ග ද නිසි කල්හි උදුරා ගැනීමට උත්සුක වූයේ මේ නිසා ය.

ඇතුගල්පුර ප්‍රදේශයේ ගැමියන් ගේ විශ්වාසය අනුව අවිච්චියාගේ පැමිණීම අල ගලවන සමය පිළිබඳ පෙර නිමිත්තකි. ඇතැම් විට මෙම කාල සීමාව ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට වෙනස් විය හැකි ය. ඒ දේශගුණික කාලගුණික හා පස පිළිබඳ යම් යම් සාධක නිසා විය හැකිය. බිත්තැන්න. වැසියන් ගෝතල වැල් අල බහින සමය වශයෙන් හඳුන්වන්නේ නවම් මාසය යි. **‘නමා මහේ ගෝතල වැලක අල නව පොල්ලයි’** යන කවි පදයෙන් ඒ බැව් ප්‍රකට වේ. පහත සඳහන්

කවියෙන් කිය වෙන්නේ ඉල් මාසයේ දී අල බතල උදුරන බව යි. මෙම ජනකවිය අනුව අල ඉදිරිය යුතු වන්නේ ඉල් මාසයේ දී ය.

ඉල් මස වෙන කොට ගොයම	වැවෙන්නේ
පිල් දෙස බැලූ කළ යම් නො	සිතන්නේ
සිව් මස පිරි නැත මේ ලෙස	වන්නේ
කිව් බස බොරු නැත මින් දූන	ගන්නේ

දැසා නැත නින්ද අලි ඇතු	පන්නාලා
පාසා නැත ඉන්න පැල තුල ගිණි	තැපලා
මාසා ඉල් මසේ උදුරයි අල	බතලා
ආසා නැත කන්න මෙ කලත් අල	බතලා

-මහ කැලේ යාම-

1. මෙහි දැක්වෙන පරිදි ගොවියා අල ගලවන සමය තීරණය කළේ කුමන සාධක මත ද?
2. නිසි කලදී අල ගැලවිය යුත්තේ ඇයි?
3. ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට අල ගැලවීමේ කාල වකවානු වෙනස් වන්නේ කවර හේතු නිසා ද?
4. “ආසා නැත කන්න මෙකලත් අල බතලා” ගොවියා තුළ මෙවැන් හැඟීමක් ඇති වූයේ කුමන හේතු නිසා ද?
5. පහත සඳහන් වචන යොදා අර්ථවත් වාක්‍යය බැගින් ලියන්න.

ප්‍රත්‍යක්ෂ / නිශ්චිත / ස්වාභාවික / උත්සුක / සමය

ක්‍රියාකාරම 13.2

නොකියා සිය හිමි	○
නැතිව ද උතුරු සළප	○
ගමන් ඉක්මන් කො	○
නොයන් නුඹ වසන ගෙන් පිටත	○

නොකරතොත් වියද	මි
කරතොත් ඉතා වියද	මි
කියමින් ඇති පද	මි
රහස දැන්වන්නේ හිමිට කැර පෙ	මි

තමා හිමි සිතු ලෙ	ස
දුටුවොත් වෙනත සෙනෙහ	ස
නුවන් කඳුලෙන් මි	ස
යළිත් නොකියන් බසින් පිළිවි	ස

හිමි වුව ද උර	ණා
නොකියා තෙපුල් දරු	ණා
වඩව සිත කරු	ණා
වැළිත් නොසිත ව දෙතැන සර	ණා

-කාව්‍යශේඛරය-

1. මෙම පද්‍යවල අදහස දක්වන්න.
2. මෙහි ඇතුළත් උපදෙස් කොතරම් දුරට අදට ගැලපේ දැයි විමසන්න.
3. උරණ, තෙපුල්, පිළිවිසීම, මේවාට සමානාර්ථ පද ලියන්න.
4. මෙම කවි කෙබඳු අවස්ථාවක ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ දැයි විමසා බලන්න.
5. උපදේශාත්මක පද්‍ය කීපයක් නිර්මාණය කරන්න.

